

Yayın Tarihi: 14.11.2023 - Yazar: Ferdi Asım Hellaç

Türkiye'nin Uluslararası Vergi Rekabeti Endeksi'ndeki 7'nciliği

ABD merkezli bir vakıf olan Tax Foundation'ın OECD ülkelerini dikkate alarak hazırladığı 2023 Uluslararası Vergi Rekabeti Endeksi Sıralaması'na göre, Türkiye 2022'deki 10'culuğundan üç sıra yükselerek 7'ncilikte bulunuyor. Listenin başında sırasıyla, Estonya, Letonya, Yeni Zelanda, İsviçre, Çek cumhuriyeti ve Lüksemburg yer alıyor.

Türkiye'nin hemen ardından ise sırasıyla İsrail, Litvanya, Avustralya, Macaristan, Slovakya, İsveç, Hollanda, Kanada, Slovenya, Norveç, Almanya, Finlandiya, Avusturya, ABD, Kosa Rika, Güney Kore, Japonya, Yunanistan, Meksika, Belçika, İrlanda, Danimarka, Birleşik Krallık, İspanya, İzlanda, Polonya, Şile, Fransa, İtalya ve Kolombiya geliyor.

Endeks, OECD ülkelerinin vergi sistemlerinin rekabetçilik ve tarafsızlık açısından göreceli bir karşılaştırmasına hizmet ediyor. Endekse göre, rekabetçi vergi kanununu "marjinal vergi oranlarını düşük tutan" vergi kanunu ve -OECD'nin 2008 tarihli bir çalışmasına atfen- ekonomik büyümeye en fazla kurumlar vergisinin, en az ise taşınmazlar üzerindeki vergilerin zarar verdiği görüşünde.

Endekse göre tarafsız bir vergi kanunu ise, en az ekonomik bozuklukla en fazla geliri toplamayı amaçlayan kanun. Bunun anlamı, kanunun tüketimi tasarrufa tercih etmemesi ve işletmelerin ya da bireylerin belli faaliyetlerine yönelik az sayıda vergi avantajı içermesi ya da hiç içermemesi.

Endeks oluşturulurken, her ülkenin ayrı ayrı kurumlar vergisi, gelir vergisi, harcama vergileri, servet vergileri ile sınır ötesi gelirlere ilişkin vergi kuralları bakımından değerlendirilmesi yapılarak, sıralamaya tabi tutulmuş. Burada, hem vergi oranlarına hem de vergilerin nasıl yapılandırıldığına ilişkin kırtan fazla vergi politikası değişkenine bakılmış.

Bir ülkenin örneğin kurumlar vergisi bakımından sırası belirlenirken, vergi oranı, indirilebilecek giderler, vergi teşvikleri ve karmaşıklık alt kategorilerinde değerlendirme yapılmış. Türkiye'nin kurumlar vergisi oranını yüzde 20 olarak gösteren Endeksee göre Türkiye'nin güçlü yönleri şunlar:

- yabancı temettü ve sermaye kazançlarının bir ülke sınırlaması olmaksızın vergiden istisna edilmesi,
- temettüler üzerindeki gelir vergisinin OECD ortalamasının (yüzde 24) altında kalması,
- işletme faaliyetlerinin öz sermaye yoluyla finansmanı halinde, öz sermaye maliyetinin indirimine izin vermesi. TF'ye göre Türkiye'nin bazı zayıf yönleri ise şu şekilde:
- zarar indiriminin geleceğe doğru beş yıl süreyle sınırlandırılmış olması ve geçmişe yönelik olmaması,
- Yüzde 18'lik KDV oranının, potansiyel vergi matrahının yarısından daha azına uygulanması,

Ferdi Asım Hellaç Mali Müşavir

-taşınmaz devri, taşınmaz ve finansal işlemlere ayrı ayrı uygulanan birden fazla çarpıtıcı servet vergisi olması. Güçlülük ve zayıflık olarak nitelendirilen özelliklerin tartışmaya açıklığı bir tarafa, Türkiye ile ilgili bilgilerin tamamen güncel olmadığı da görülüyor.

Bir çırpıda, Türkiye’de genel kurumlar vergisi oranının artık yüzde 25 (belli kurumlar için ise yüzde 30), genel KDV oranının ise artık yüzde 20 olduğu; tüm mal ve hizmetlerin temel girdisi mahiyetinde olan akaryakıt üzerindeki özel tüketim vergisi enflasyon oranında otomatik artışa bağlandığı; oldukça kapsamlı bir yapılandırma ve af kanunu ile KDV matrahıyla toplam tüketim arasındaki ilişkinin iyice bozulduğu; geriye yönelik ek motorlu taşıtlar vergisi ve ek kurumlar vergisi getirildiği; ek kurumlar vergisi ile nakdi sermaye artışında faiz indiriminin tırpanlandığını hatırlamak gerekir. Bu da, kanaatimce, Endeksin en azından Türkiye’ye ilişkin değerlendirmesinin gerçeklere çok uygun olmadığını ortaya koyuyor.

Kaynak: Dünya Gazetesi / Funda Başaran Yavaşlar

Kaynak : <https://hellac.com/blogdetay/turkiye-nin-uluslararası-vergi-rekabeti-endeksi-ndeki-7-nciligi>

Erişim Tarihi : 10.06.2026